

bijlage C

milieu - ruimtelijke ontwikkeling - bouwen - archeologie

Keizer Karel V Singel 8

Postbus 435

5600 AK Eindhoven

Fax: 040 2594510

Website: www.milieudienst.sre.nl

Advies Archeologische Monumentenzorg 2012 – nr. 90

Selectiebesluit archeologie */ vastgesteld* 25 SEP. 2012

	naam	Gemeente/bedrijf	Datum
Aanvrager	Hans Kok	Gemeente Bladel	4-9-2012
Auteur(s)	Ria Berkvens	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven Milieudienst	7-9--2012
Autorisatie	Janneke Bosman	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven Milieudienst	7-9-2012

Advies Archeologische Monumentenzorg: Concept selectiebesluit archeologie gemeente Bladel

Bevoegd gezag: Gemeente Bladel
Dhr. H. Kok
Postbus 11
5530 AA Bladel

Datum: 7-9-2012

Locatie: Torenstraat/Hoofdstraat, Hoogeloon, gemeente Bladel

Project: Bureauonderzoek en booronderzoek (IVO-O):
Torenstraat/Hoofdstraat, Hoogeloon Gemeente Bladel.
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en
karterend booronderzoek, auteurs R. Exaltus & J. Orbons (ArcheoPro
Rapport 11132), Maastricht, juni 2012

Van: Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
Milieudienst
Mevr. Ria Berkvens
Tel. 040-2594780
E-mail: R.Berkvens@milieudienst.sre.nl

Selectiebesluit archeologie plangebied Torenstraat - Hoofdstraat te Hoogeloon

Naar aanleiding van de geplande bouw van een gezondheidscentrum en een raadhuis op de hoek Hoofdstraat – Torenstraat te Hoogeloon zullen twee gebouwen worden opgericht. In het plangebied kan op basis van de resultaten uit het bureauonderzoek en booronderzoek, zoals die voorgelegd zijn in het rapport *Torenstraat/Hoofdstraat, Hoogeloon Gemeente Bladel. Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en karterend booronderzoek*, auteurs R. Exaltus & J. Orbons (ArcheoPro Rapport 11132), Maastricht, juni 2012, geen archeologische vindplaats worden uitgesloten. Gelet op de ligging van het plangebied in het van oorsprong (laat)middeleeuwse dorp Hoogeloon in de directe nabijheid van de Veste en op de aanwezigheid van een intacte bodem onder een 80 cm dik ophogingspakket, is de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd in het plangebied groot. Archeologische waarden kun je hier verwachten vanaf 80 cm onder maaiveld. Vandaar dat geadviseerd is om alleen bij bodemingrepen dieper dan 80 cm nader archeologisch onderzoek uit te voeren.

Het oprichten van een gezondheidscentrum en tandartsenpraktijk

Uit tekening nr. 420 blijkt, dat de onderkant van de fundering van het gezondheidscentrum op een diepte van 80 cm onder het peil wordt aangelegd. Omdat het peil altijd boven het huidige maaiveld ligt zal, bij de aanleg van de fundering van het gezondheidscentrum, de bodem niet dieper dan 80 cm onder het huidige maaiveld worden geroerd. Daarom is voor het oprichten van het gezondheidscentrum het uitvoeren van een archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

Uit de tekening "Herinrichting Rabobank Hoogeloon" blijkt, dat het nieuwe raadhuis op dezelfde plaats komt als het oude raadhuis. De tekening "Herbouw Raadhuis Hoogeloon" laat zien, dat de verstoringsdiepte ter plaatse van de keldervloer van het oude raadhuis gelijk valt met het

oorspronkelijke maaiveld en 80 cm onder het huidige maaiveld ligt. De verstoringsdiepte van de fundering van het oude raadhuis ligt op 1,50 m onder het huidige maaiveld. De onderkant van de keldervloer van het nieuwe raadhuis komt op 1,30 m onder het huidige maaiveld. Hierdoor wordt de bodem ter plaatse van de keldervloer over een diepte van 50 cm geroerd. Dit betekent, dat bij het aanleggen van de keldervloer, de bodem ter plaatse van de fundering van het oude raadhuis niet verder zal worden geroerd. Bij het aanleggen van de keldervloer voor het nieuwe raadhuis zal de bodem echter wél worden geroerd, voor het gedeelte waar de fundering van het oude raadhuis niet heeft gelopen. In bijlage 1 en 2 is de verstoring in de dwars- en langsdoorsnede gestippeld weergegeven. In bijlage 3 is het bovenaanzicht van de keldervloer getekend. Met het gearceerde gedeelte is zichtbaar gemaakt dat, bij het aanleggen van de keldervloer, de bodem over een oppervlak van circa 50 m² tot een diepte van 1,30m onder het huidige maaiveld wordt uitgegraven. Hierdoor wordt de bodem over een oppervlak van 50 m² over een diepte van 50 cm geroerd.

Besluit

Aangezien het te verstoren oppervlak beperkt is, achten wij de kans op waardevolle archeologische vindplaatsen klein. De meerwaarde van zo'n archeologisch onderzoek weegt ons inziens niet op tegen de te maken kosten. Een archeologisch onderzoek door een erkend opgravingsbedrijf op basis van een door de gemeente geaccordeerd Programma van Eisen achten wij in dit geval dan ook niet noodzakelijk. Er is echter wel kans op het aantreffen van losse archeologische vondsten of grondsporen. Deze kunnen wel informatie geven over de historie van deze specifieke locatie in Hoogeloon en kunnen interessant zijn voor de lokale geschiedenis. Wij verzoeken u dan ook om zowel de sloop- als de bouwactiviteiten, welke op een niveau dieper dan 80 cm onder maaiveld in het plangebied Torenstraat-Hoofdstraat plaatsvinden, te laten begeleiden door amateurarcheologen. Onder 'amateurarcheologen' verstaan wij vrijwilligers die archeologisch werk verrichten en aangesloten zijn bij een archeologische vereniging en/of heemkundekring, in dit geval de Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland (AVKP). Ten behoeve van deze archeologische waarneming verzoeken wij u om in overleg met Dhr. H. Wijn van de AVKP afspraken te maken over de uit te voeren werkzaamheden. Verwacht wordt, dat de archeologische waarneming maximaal twee werkdagen zal duren. Twee weken voordat er met het grondwerk voor de keldervloer van het raadhuis wordt begonnen dient er contact te worden opgenomen met de heer H. Wijn, veldwerkcoördinator van de AVKP, tel. 040 – 2411482 / 06 – 30166966.

Voor archeologische begeleiding (het 'leesbaar maken van archeologische sporen bij niet archeologische graafwerkzaamheden') is geen vergunning nodig. Het verder afwerken van sporen (zoals scherven en kuilen uitgraven) valt onder opgraven en daar is voor uitvoering door amateurarcheologen een vergunning voor nodig van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Aan deze toestemming worden voorwaarden verbonden, bijvoorbeeld voor rapportage. Indien vervolgens archeologische sporen worden aangetroffen, waarvan men redelijkerwijs kan vermoeden dat het gaat om een zaak van algemeen belang wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde, dient deze vondst verplicht gemeld te worden bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Indien noodzakelijk kan dan alsnog professioneel archeologisch onderzoek afgedwongen worden.

Voorschriften omgevingsvergunning

Ter bescherming van de hoge archeologische verwachtingswaarde in het plangebied, worden de volgende voorschriften opgenomen in de te omgevingsvergunning:

1. Bodemingrepen zijn toegestaan tot 80 cm onder maaiveld en met een oppervlak kleiner dan 250 m². Bodemingrepen die dieper gaan of met een oppervlak groter dan 250 m² zijn in strijd met het streven naar het duurzaam behoud van een vindplaats.
2. Indien tijdens de bouwwerkzaamheden archeologische monumenten, als bedoeld in artikel 1 van de Monumentenwet 1988 worden gevonden, moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden gestaakt. De aanwijzingen van de deskundige als bedoeld in voorschrift 3, moeten worden opgevolgd. De vondst moet direct worden gemeld aan de gemeente Bladel. De vergunninghouder is verplicht archeologisch onderzoek uit te laten voeren door een archeologisch deskundige waarmee wordt vastgesteld of de gevonden monumenten moeten worden opgegraven of dat

technische maatregelen moeten worden getroffen. De opzet van dit onderzoek alsmede de door u in te schakelen archeologisch deskundige behoeven de instemming van het bevoegd gezag. De bouwwerkzaamheden mogen pas worden hervat nadat de gemeente daartoe heeft ingestemd.

Toelichting

Selectiebesluit door het bevoegd gezag

Op basis van de gegevens van het vooronderzoek stelt de uitvoerder van het onderzoek een waardering en selectieadvies op. Op grond van het onderzoeksrapport nemen Burgemeester en Wethouders een besluit ('selectiebesluit') ex art. 39/41 Monumentenwet. Hierbij wordt besloten of de vergunning verleend wordt zonder voorwaarden (vrijgeven van het terrein), of onder voorwaarden ten behoeve van het archeologisch belang. Dat kan zijn de verplichting tot het nemen van maatregelen om de archeologie in de bodem te behouden of tot het laten uitvoeren van een opgraving of archeologische begeleiding om de vindplaats voor aanvang van de bouw- of graafwerkzaamheden te documenteren.

Het al of niet opvolgen van een selectieadvies door de archeologisch uitvoerder is een besluit dat is voorbehouden aan het bevoegde gezag. Het (selectie)besluit kan dan ook afwijken van het selectieadvies. Als het bevoegd gezag concludeert dat de vindplaats behoudenswaardig is, zal de gemeente in lijn met beleidsuitgangspunten eerst moeten afwegen of de ruimtelijke plannen zodanig kunnen worden aangepast dat behoud van de vindplaats mogelijk is. Het rijks- en ook het provinciaal archeologiebeleid gaat uit van behoud van de vindplaats *in situ* (ter plekke, dat wil zeggen in de bodem). Is dit niet realiseerbaar, dan dient de aanwezige, als behoudenswaardig gewaardeerde, vindplaats te worden onderzocht door middel van een opgraving als definitieve beheersmaatregel. Als de archeologische vindplaats niet behoudenswaardig wordt bevonden- dan wel om andere redenen wordt gedeselecteerd- kan het terrein worden vrijgegeven voor de realisatie van de plannen. In sommige gevallen is aan te bevelen amateurarcheologen onderzoek te laten doen; dit kan alleen bij vindplaatsen met een negatief selectieadvies

Kwaliteit

Bij het nemen van het (selectie)besluit wordt er van uitgegaan dat de kwaliteit van het archeologisch selectieadvies gewaarborgd is. Dit betekent dat het selectieadvies moet zijn opgesteld (en gecontroleerd) door een senior KNA archeoloog en in overeenstemming is met de waardering, het gemeentelijk archeologiebeleid en vigerende selectiecriteria. Een ander uitgangspunt is dat het gehele proces voorafgaand aan het archeologische selectieadvies volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) is verlopen. Dat wil zeggen dat er in het geval van gravend onderzoek een Programma van Eisen (PvE) moet zijn geweest. Een PvE moet bovendien goedgekeurd zijn door het bevoegd gezag.

Uitvoeringswerkzaamheden zijn onderhevig aan een landelijk voorgeschreven kwaliteitssysteem (KNA). Bij de besluitvorming wordt -indien opgenomen in het Archeologiebeleid- een onderzoeksagenda betrokken die op basis van de toelichting op de archeologiekaart gesignaleerde kennislacunes is opgesteld en die ertoe moet leiden dat 'onderzoek met meerwaarde' wordt uitgevoerd, waardoor voorkomen wordt, dat er "meer van hetzelfde" onderzocht wordt.

Geraadpleegde bronnen

- Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en karterend booronderzoek van ArcheoPro, rapport 11132 van juni 2012;
- Advies Archeologische Monumentenzorg, Beoordeling van een Archeologisch Rapport van SRE Milieu- dienst van 20 juni 2012;

- tekening nr. 400 van plan voor het bouwen van een tandartsenpraktijk van Keeris architecten van 1 juli 2011; en
- tekening nr. 420 van plan voor het bouwen een gezondheidscentrum van Keeris architecten van 2 september 2011.
- tekening "Herinrichting Rabobank Hoogeloon" van Keeris Architecten van 5 juli 2012
- tekening "Herbouw Raadhuis Hoogeloon" van Keeris Architecten van 20 augustus 2012